

Program odpadového hospodárstva na roky 2021 – 2025

Už niekoľko mesiacov je známy návrh programu, ktorý predložilo MŽP SR a predstavilo tým plán na nakladanie s odpadmi na Slovensku na najbližšie obdobie.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky („Ministerstvo“) zverejnilo v novembri 2020 prvý návrh Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025 (ďalej ako „POH“). POH má aktuálne takmer 170 strán, jeho celé znenie a aktuálne štádium schvalovacieho procesu nájdete na webovej stránke informačného portálu Ministerstva – Enviro-Portálu¹.

Vytvorenie nového POH bolo do istej miery zapríčinené prijatím európskeho Nového akčného plánu pre obehové hospodárstvo² v marci 2020, ktorého opatrenia majú za cieľ prispieť k významnému zníženiu celkového vzniku odpadu, najmä čo sa týka zníženia množstva zvyškového, nerecyklovaného komunálneho odpadu na polovicu, a to do roku 2030.

Ministerstvo deklaruje, že hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním najmä pre komunálne odpady. Cieľom je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, zvyšovanie recyklácie, zlepšovanie triedeného zberu a zavádzanie a zvyšovanie opätovného použitia.

Ministerstvo ďalej uvádza, že tento hlavný cieľ nebude možné splniť jedným univerzálnym opatrením, pretože to nevytvorí dostatočný efekt a tlak na systém. Spomínaná je preto kombinácia viacerých opatrení a to:

- (i.) zvýšenie poplatkov za ukládanie odpadov na skládky odpadov;
- (ii.) vytvorenie podmienok pre alternatívne spôsoby k zneškodňovaniu odpadov skládkovaním (zvýšenie energetického zhodnocovania odpadu vznikajúceho v SR,

dostatočné finančné plnenie v oblasti rozšírenej zodpovednosti výrobcov špeciálne pre časť obaly a neobalové výrobky);

- (iii.) nutnosť presadzovať prioritne množstvový zber komunálneho odpadu.

POH rozoberá celú oblasť odpadového hospodárstva. Z rozsiahleho POH nižšie priblížime len jeho niektoré časti.

Komunálne odpady

Ako hlavný cieľ tejto kapitoly POHu Ministerstvo uvádza zvýšenie miery triedeného zberu komunálneho odpadu do roku 2025 na 60 % a miery prípravy na opätovné použitie a recyklácie komunálneho odpadu na 55 %.

Pri cieľoch a opatreniach zameraných na komunálne odpady Ministerstvo hovorí o potrebe výrazného zamerania na triedený zber pri zdroji. Nízka miera úrovne triedenia by mohla mať za následok nízku mieru recyklácie komunálneho odpadu celkovo, čo by mohlo ohroziť splnenie záväzného cieľa pre komunálne odpady.

Súčasne bežný spôsob platenia poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je ročný paušálny poplatok, ktorý je pre všetkých obyvateľov obce rovnaký, a to bez ohľadu na produkované množstvo odpadu. Je preto pochopiteľné, že takáto forma poplatku nie je pre občanov dostatočne motivujúca na to, aby znižovali produkciu odpadu; zvyšovali mieru jeho triedenia či kompostovania. Opačný prístup tzv. množstevný zber, pri ktorom poplatok závisí od hmotnosti, prípadne objemu vyprodukovaného odpadu, predstavuje priamu finančnú motiváciu s princípom „plať za to, čo vyhodíš“.

S cieľom dosiahnuť stanovené bude Ministerstvo prehodnocovať sadzby a mechanizmus poplatkov za komunál-

ne odpady a zameria sa na podporovanie projektov podporujúcich triedený zber komunálnych odpadov, úpravu odpadov pred skládkovaním a budovaním priestorov na opätovné použitie.

Bioplasty

POH sleduje aktuálne trendy nahradu plastov bioplastmi a po prvýkrát vôbec uvádza ciele aj pre tento druh odpadu. Keďže ide o úplne novú oblasť, hlavným cieľom je príprava podkladov na vytvorenie funkčného systému nakladania s odpadom z bioplastov.

POH tiež prináša základnú definíciu bioplastov, ktoré definuje ako nahradu syntetickej – biologickej rozložiteľnosti „konvenčných“ odolných plastov, ktoré zahŕňajú viaceré druhy polymérnych materiálov vyrobených z obnoviteľných či fosílnych zdrojov.

Skúmanie možností nahradu tradičných plastov je zapríčinené hlavne nepriaznivými následkami používania jednorazových plastových výrobkov, ktoré sa v prírode jednak nerozkladajú a taktiež uvoľňujú tzv. mikroplasty, ktoré sú škodlivé pre životné prostredie.

V tejto súvislosti treba upozorniť na to, že nie všetky typy bioplastov sú vhodnou alternatívou k tradičným plastom, pretože v prípade spoločného triedeného zberu plastov a bioplastov môže dôjsť k znehodnoteniu či až znemožneniu recyklácie tradičných plastov.

V budúcnosti sa taktiež bude podporovať výskum a vývoj bioplastov, ktoré sa dajú kompostovať aj v domácich podmienkach.

Textil

Podobne ako pri bioplastoch, aj odpady z textilu sú v slovenskom POH uvede-

rámцovej smernice o odpadoch je hlavný cieľ pri tomto druhu odpadov o niečo konkrétnejší a predpokladá vytvorenie funkčného systému pre textil v slovenskom zákone o odpadoch s účinnosťou od 1. 1. 2025.

Obaly a neobalové výrobky

V rámci tejto oblasti sa Slovensko zaviazalo, že najneskôr do roku 2025 bude recyklovať aspoň 65 % hmotnosti všetkých odpadov z obalov, čo predstavuje aj hlavný cieľ POH pre tento druh odpadu. POH uvádza aj konkrétne materiály nachádzajúce sa v odpadoch z obalov spolu s jednotlivými minimálnymi cieľmi ich recyklácie: 50 % plastu, 25 % dreva, 70 % železných kovov, 50 % hliníka, 70 % skla a 75 % papiera.

POH priznáva, že súčasný systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov pre obaly a neobalové výrobky napriek viacerým úpravám nie je vhodne nastavený a vykazuje systémové chyby. Ako v budúcnosti možný spôsob jeho prebudovania uvádza odčlenenie jednotlivých „prúdov“ odpadov do samostatných systémov napríklad po vzore zálohovania jednorazových obalov na nápoje.

Jedným opatrením v oblasti obalov a neobalových výrobkov je zabezpe-

čenie fungovania systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov prijatím nového zákona o rozšírenej zodpovednosti výrobcov pre obaly a neobalové výrobky.

POH vstúpi v najbližšom období do medzirezortného pripomienkového konania. Možno predpokladať, že dotknuté subjekty budú mať viacero pripomienok k POH na zlepšenie plánovaných opatrení pre jednotlivé druhy odpadov. Uvidíme, do akej miery budú návrhy na zlepšenie akceptované Ministerstvom.

V súčasnosti prebehlo posudzovanie vplyvov na životné prostredie, avšak medzirezortné pripomienkové konanie sa ešte nezačalo. Vzhľadom na aktuálnu, ťažko predvídateľnú, vládnu situáciu je náročné odhadnúť, kedy možno očakávať schválenie POH.

Mgr. Adam Oleš,
JUDr. Katarína Liebscherová
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

né prvý raz. Taktiež je za tým do veľkej miery vplyv Európskej únie a plánovanej komplexnej stratégie pre textilné výrobky zameranej na posilnenie priemyselnej konkurencieschopnosti, inovácie a taktiež aj na riešenie problematiky tzv. rýchlej módy.

Na Slovensku sa v súčasnosti realizuje zber textilu iba na dobrovoľnej báze, väčšinou charitatívnymi organizáciami. Zrejme aj v dôsledku záväzkov vyplývajúcich zo znenia európskej

- 1 Dostupný online: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/POH-odpadoveho-hospodarstva-slovenskej-republiky-na-roky-2021-2025>
- 2 Dostupný online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>

KOMPLEXNÝ BALÍK SLUŽIEB PRE NAKLADANIE S ODPADOM NA JEDNOM MIESTE

Naše skúsenosti vo váš prospech

11 rokov skúseností a viac ako 600 spokojných klientov

Zodpovednosť ✓

Spôľahlivosť ✓

Dôveryhodnosť ✓

 asekol
ZO STARÉHO **NOVÉ!**

Tel.: +421 2 3211 8800

E-mail: info@asekol.sk

www.asekol.sk